

صادر کنندگان در تجارت بین الملل وجود موسسات مالی و بیمه ای است که از صادر کنندگان حمایت کند زیرا یکی از عواملی که همواره موجب نگرانی صادر کنندگان را فراهم می آورد، وجود ریسک های سیاسی و تجاری در روند صادرات آن ها می باشد، چرا که تحقق هر یک از این ریسک ها موجب عدم وصول وجه کالا و خدمات صادره از سوی آنها می گردد. عدم وصول به موقع مطالبات از خریداران خارجی در اغلب اوقات صادر کننده را در تنگنای مالی قرار داده و در نتیجه باعث ناتوانی وی در ایفای تعهدات مالی وی به اعتبار دهندگان داخلی و گاهی اوقات منجر به ورشکستگی کامل وی می گردد.

لذا بسیاری از کشورها، به منظور تشویق صادر کنندگان به توسعه فعالیت های صادراتی خود و کاهش نگرانی آن ها در این زمینه و ارائه پوشش های لازم به آن ها در مقابل ریسک های سیاسی و تجاری، اقدام به ایجاد شرکت های بیمه اعتبار صادراتی می نمایند. در ایران خدمات بیمه های اعتبار صادراتی و ضمانت نامه های صادراتی توسط صندوق ضمانت صادرات ایران که یکی از زیر مجموعه های وابسته به وزارت صنعت، معدن و تجارت می باشد، ارائه می شود. علی رغم حمایت های صندوق ضمانت صادرات ایران از صادر کنندگان، مشکلاتی به شرح زیر در ارتباط با این خدمات وجود دارد:

- سرمایه باین و فقدان شعبه های صندوق ضمانت صادرات ایران در استان کرمان (در حال حاضر اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان به عنوان کارگزار صندوق ضمانت، وظیفه تشکیل پرونده و تسریع در روند صدور را انجام می دهد)
- عدم قبول تنها سفته و یا قرارداد لازم الاجرا جهت وثیقه برای ضمانت نامه های صادراتی.

- عدم پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز از طریق صدور بیمه نامه.
- باتوجه به هزینه های زیاد و ناخواسته صادر کنندگان، حق بیمه دریافتی و نرخ کارمزد ضمانت نامه های صادراتی توسط صندوق ضمانت صادرات زیاد است.
- به اجرا گذاشتن سریع ضمانت نامه های صادر کنندگان برای دریافت خسارت از صندوق ضمانت صادرات توسط برخی از بانک های عامل پرداخت تسهیلات صادراتی استان و عدم ملاحظه شرایط فعلی صادر کنندگان در خصوص پیرویه طولانی دریافت وجه صادراتی شان.

پیشنهادها برای کاهش مشکلات بیمه نامه و ضمانت نامه ها - افزایش سرمایه صندوق و ایجاد شعبه های استانی ضمانت صادرات ایران.
- ایجاد شرایط سهیل تر برای صادر کنندگان در زمینه اخذ وثایق برای صدور ضمانت نامه ها.

- پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز از طریق صدور بیمه نامه.
- پایین آوردن مبلغ حق بیمه و کارمزد ضمانت نامه های صادراتی باتوجه به هزینه های زیاد صادر کنندگان.

۴- مسائل تولیدی

از جمله مقولاتی که ارتباط زیادی با صادرات و توسعه ی آن دارد، حیطة ی مسائل تولیدی است. کیفیت نسبتاً پایین برخی از محصولات تولیدی صادراتی، افزایش هزینه ها و نهایتاً قیمت تمام شده نسبتاً بالای محصولات صادراتی، دولتی بودن برخی واحدهای تولیدی و ... از جمله مشکلات صادراتی هستند که در حیطة مسائل تولیدی در استان مطرح می باشند.

عوامل زیادی در کیفیت نامناسب محصولات تولیدی صادراتی موثر هستند که برخی از این عوامل شامل:

- عدم آموزش کارگران و توجیه آنان در خصوص اثرات تولید کالاهایی با کیفیت بالا و تداوم آن در اقتصاد استان و کشور.

- به کارگیری مواد اولیه نسبتاً نامرغوب و توجه نسبتاً کم به رعایت استانداردهای کشورهای مقصد.

- استفاده از تکنولوژی فرسوده در تولید محصولات صادراتی.

- دولتی بودن برخی واحدهای تولیدی که علیرغم بهره مندی از امتیازات انحصاری، به دلیل تغییر و تحولات زیاد در مدیریت واحدها و با فقدان عملکرد قانون عرضه و تقاضا در بازار داخلی، در ارائه و تولید محصولات با کیفیت نسبتاً پایین در سالهای گذشته نقش زیادی داشته است.

افزایش قیمت تمام شده که می تواند به دلایل زیر رخ دهد:

- فقدان و یا کمبود اعتبارات مالی ارزان، یارانه های نقدی و غیر نقدی و تسهیلات صادراتی مناسب.

- تشریفات اداری نسبتاً زیاد و وقت گیر (در پیرویه تولید و صادرات) که باعث گردش کم سرمایه در سال می گردد.

- تورم نسبتاً بالای داخلی و در نتیجه افزایش هزینه عوامل تولید همچون، حقوق کارگران، سوخت، انرژی، اجاره بها، افزایش قیمت زمین و غیره.

- افزایش نسبتاً زیاد و تقریباً بی رویه در نرخ حمل و نقل کالاهای صادراتی.

- فعالیت «زیر ظرفیت» واحدهای تولیدی.

- عدم توجه کافی به سازماندهی علمی فرآیند تولید، سرمایه گذاری های غیر هدفمند، عدم مدرنیزه شدن و نهایتاً کاهش بهره وری عوامل تولید از دیگر عوامل موثر در افزایش قیمت محصولات استان کرمان است.

پیشنهادها برای رفع مشکلات تولیدی محصولات صادراتی

- نظارت دقیق و مستمر بر کیفیت و استاندارد مواد اولیه مورد مصرف که از طریق بازار داخلی و بازار خارجی وارد کشور می گردد.

- نظارت مستمر بر استاندارد کالاهای تولیدی و صادراتی و عدم اکتفا به استاندارد مبدأ و توجه ویژه به استانداردهای جهانی و بازارهای هدف.

- ارتقاء فرهنگ کارگری و آموزش مستمر آنها در خصوص اثرات مثبت تولید کالاهای با کیفیت بالا در افزایش صادرات، اشتغال، درآمد ملی و رفاه آنان.

- گسترش مدرنیزاسیون و حذف تدریجی واحدهای تولیدی کهنه و فرسوده.

- افزایش بودجه تحقیقات در کل کشور و استان به ویژه موسسات تولیدی و همچنین استفاده بهینه از توانایی فارغ التحصیلان دانشگاه ها و افزایش ارتباط صنعت و دانشگاه، به تدریج زمینه های افزایش کیفیت کالاهای ساخت داخل را فراهم خواهد ساخت.

- خصوصی سازی و واگذاری کارشناسانه بسیاری از واحدهای تولیدی تحت تسلک دولت به بخش خصوصی.

- افزایش تسهیلات بانکی ارزان، یارانه های نقدی مستقیم و غیر مستقیم و تسهیلات صادراتی مناسب برای تولید کالاهای صادراتی.

- انجام برنامه ریزی های لازم برای کاهش تشریفات زائد و وقتگیر که در افزایش گردش سرمایه صادر کنندگان و نهایتاً کاهش هزینه صادرات موثر می باشد.

- توجه و تمرکز بیش تر به صدور محصولات با ارزش افزوده نسبتاً بالا.

- اختصاص یارانه حمل و نقل.

- رفع مشکلات موجود در صنایع و واحدهای تولیدی جهت فعالیت با ظرفیت کامل و اسمی آنها.

- استفاده از روش های نوین تولید برای کاهش ضایعات و به تبع آن هزینه های تولید.

- انجام برنامه ریزی های لازم برای کاهش هزینه بسته بندی کالاها از طریق تولید و یا واردات مواد اولیه و ماشین آلات مدرن بسته بندی.

- توجه ویژه به سازماندهی علمی فرآیند تولید، مدرنیزاسیون، ارتقاء فرهنگ کار و نهایتاً افزایش بهره وری.

۵- مسائل بازاریابی و تبلیغات

در زمینه بازاریابی بهینه و مطلوب محصولات صادراتی استان کرمان نیز مشکلاتی به شرح زیر وجود دارد:

- کمبود و عدم تمرکز اطلاعات مورد نیاز به ویژه اطلاعات تجاری و اقتصادی در خصوص بازارهای مختلف صادراتی.

- عدم توجه برخی صادر کنندگان به کسب اطلاعات مورد نیاز در خصوص ویژگی های فرهنگی، علائق و سلیقه بازارهای هدف.

- کیفیت نسبتاً پایین برخی از محصولات صادراتی و عدم تداوم در ارائه محصولات کیفی، باعث ایجاد حس عدم اعتماد در خریداران خارجی شده و ضمن ممانعت از توسعه بازارها، حفظ بازارهای موجود را نیز با مشکل مواجه ساخته است.

- برخی از تولید کنندگان داخلی به دلیل عدم آگاهی از نیازهای متنوع خریداران